A°. 1852. N°. 216.

Opregte *Maandagsche*

HAARLEMSCHE COURANT

van 18 October.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

BERLIJN, 14 October.

HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik der Nederlanden* zijn in deze residentie aangekomen en aan hun paleis Onder-de-Linden afgestapt. — Z. K. H. Prins *Frederik van Pruissen* is insgelijks alhier gearriveerd; denkelijk ten einde tegenwoordig te zijn bij het feest van 's Konings geboortedag, 't welk in deze residentie ook godsdienstig zal worden gevierd.

— De provinciale Landdag van Brandenburg heeft genoegzaam met eenparigheid van stemmen besloten, om den Koning een verzoekschrift aan te bieden, waarbij Z. M. wordt verzocht, om het daarhenen te wenden, dat de Wetgeving voortaan geenszins jaarlijks, maar alleen na verloop van elke twee jaren zal bijeenkomen, en dat de duur der zamenstelling van de Tweede-Kamer, in stede van op zes jaren, op slechts drie jaren zal worden bepaald. — Verder heeft deze Vergadering, gelijk te verwachten was, begrepen, dat voor de intevoeren nieuwe verordeningen op de provinciale-, arrondissements- en gemeente-besturen, het oude regt ten grondslag behoort te worden genomen, en alleen in zoo verre te worden gewijzigd en verbeterd, als de behoeften van den tijd dit vereischen.

— Men verzekert steeds, dat de oostenrijksche gezant, de heer *v. Prokesch Osten*, bestemd is, om zijne Regering in Konstantinopel te vertegenwoordigen. Men voegt er echter bij, dat hij deze residentie niet zal verlaten, voor dat de verwikkeling, betreffende de handels-aangelegenheden, op de eene of andere wijze zullen zijn opgelost.

PARIJS, 14 October.

Hier ter stede wordt thans over niets anders gesproken dan over de aanstaande terugkomst des Voorzitters en zijne verheffing tot de keizerlijke waardigheid. Allerwegen worden groote toebereidselen gemaakt voor de plegtstatige ontvangst van den Prins, welke op overmorgen bepaald blijft. Aanvankelijk zou hier slechts éene eereboog worden opgerigt, namelijk bij de brug van Austerlitz. Thans spreekt men reeds van 7 of 8 dergelijke bogen, die op verschillende punten van den weg, langs welken de Prins zich naar het paleis der Tuilerien zal begeven, geplaatst zullen worden.

In sommige bonapartistische bladen wordt nogal hoog opgegeven van de geestdrift der bevolking, die uit *eigene* middelen de kosten van sommige eerebogen zou willen vergoeden. Het schijnt, dat die bladen de zaak eenigermate overdrijven; immers men verzekert, dat in sommige districten de politie de hand in het spel heeft; — dat vele gezeten burgers eene uitnoodiging hebben ontvangen om zich te begeven naar het bureau van de politie, en daaraan hebben voldaan; — dat hun daar inteekenings-lijsten zijn aangeboden, ten einde de stad voor de feestviering van zaturdag aanstaande eenigermate tegemoet te komen, en dat op die wijze nogal gelden zijn verkregen van lieden, die niet hebben *durven* weigeren, voor een meer of minder aanzienlijk bedrag inteschrijven.

Het ontbreekt niet aan personen, die, in de veronderstelling dat sommige commissarissen van politie tot deze en dergelijke middelen zijn overgegaan, het gedrag dier ambtenaren afkeuren, ook op grond, dat het, bij de bestaande geestdrift der bevolking voor den aanstaanden Keizer, onnoodig is, de burgers zedelijk te noodzaken tot het verschaffen van geldelijke bijdragen.

Men blijft zich steeds verwonderen over de veranderlijkheid van de natie hier te lande, die sedert 1830 het beginsel voor waarheid heeft erkend, dat Frankrijk niet kan bestaan zonder vrijheid en onafhankelijkheid der parlementaire tribune; — dat elke Regering, die eene poging mogt willen aanwenden om de tribune omvertewerpen, onmiddelijk zou worden verjaagd, en elk Bewind, 't welk de drukpers zou willen breidelen, door haar zou worden vernietigd. Thans denkt bijkans niemand meer aan de tribune, en de dagbladen boezemen weinig of geene belangstelling in.

De Prins-Voorzitter heeft te Bordeaux gezegd „ dat het Keizerrijk de vrede is," en deze uitdrukking is door de gezeten burgers met genoegen vernomen geworden. Inmiddels zijn er feitelijk nog geene maatregelen genomen, waaruit kan worden opgemaakt, dat het Hoofd van den Staat ernstig voornemens is om het door hem op den voorgrond gestelde beginsel in toepassing te brengen. In de gegevene omstandigheden baart het eenige bevreemding, dat de schrijvers van het half-officiële dagblad *la Patrie* de aandacht vestigen op het oostersche vraagstuk, 't welk, volgens sommigen, weldra weder ter spraak zou worden gebragt en aanleiding kunnen geven tot ernstige verwikkelingen. De genoemde schrijvers voegen wel is waar daarbij, dat zij aan deze en dergelijke geruchten niet veel geloof hechten, doch men vraagt, waarom zij dan van de zaak gewag maken. Verder wordt het zeer afgekeurd, dat heden in het genoemde half-officiële dagblad de spot gedreven wordt met het genootschap van den vrede, 't welk in Engeland de maatregelen tot wapening der militie zou trachten te belemmeren. Men had, in stede van dergelijke vertoogen, verwacht, dat de schrijvers van *la Patrie* de engelsche staatslieden zouden aansporen om de door Prins *Lodewijk Napoleon* gesprokene woorden als ernstig gemeend aantemerken en ter harte te nemen.

De heer *Véron* schaart zich thans mede zonder eenige achterhoudendheid onder de vurige vereerders van den aanstaanden Keizer. In den door hem bestuurden *Constitutionnel* heeft hij heden een uitgebreid vertoog geleverd, waarin hij Prins *L. Napoleon* uitbundigen lof toezwaait. Het slot van dat betoog luidt als volgt: „ Begroeten wij met vreugde het nieuwe tijdperk, 't welk wij intreden. Een man, die gedurende langen tijd in ballingschap den toestand van Frankrijk heeft overwogen, die regtvaardig is, werkzaam, ondernemend, warm en edelmoedig van hart, zal het lot van Frankrijk regelen, dat land van geestdrift, moed en genie zal aan zijne stem gehoor geven, zich aan hem aansluiten, zijne pogingen ondersteunen.

„ *Lodewijk Napoleon* heeft, door het uitspreken van één woord, het moeijelijke vraagstuk van het tegenwoordige tijdsgewricht opgelost. In navolging van zijn Oom, heeft hij gezegd: „ dat men het oude stelsel moet vernietigen, „ doch daaruit het goede overnemen: dat men den revo„ lutionairen geest moest dooden, doch allerwegen de „ zegeningen der revolutie verbreiden."

Deze weinige woorden zullen wel voldoende zijn om den geest te doen kennen, waarin het geheele vertoog van den heer *Véron* is gesteld.

Men houdt zich meer en meer verzekerd, dat het Keizerrijk in December aanstaande zal worden ingevoerd. Alsdan zal Prins *L. Napoleon* 4 jaren aan het bewind zijn geweest. Zooveel mogelijk wil men hetgeen met den eersten Keizer is geschied navolgen, en het verdient opmerking, dat de keizerlijke waardigheid op het paleis van Saint-Cloud, in Mei 1804, door den Senaat, bij monde van *Cambaceres*, aan *Napoleon* is opgedragen, nadat *gedurende vier jaren* de teugels van het bewind hem toevertrouwd waren geweest.

— Het schijnt te blijken, dat de Prins-Voorzitter indedaad voornemens is geweest, om den Emir *Abd-el-Kader* op vrije voeten te stellen en eene verblijfplaats in Konstantinopel aantewijzen, doch dat zijne raadslieden hem hebben doen inzien, dat het gezag van Frankrijk in de algerijnsche kolonie nog niet genoegzaam is gevestigd, om thans reeds het genoemde opperhoofd uit zijne gevangenis te kunnen ontslaan.

Zooveel is zeker, dat de heer *de Bacchiocci* met eene bijzondere zending des Voorzitters naar Konstantinopel belast is geweest en waarschijnlijk op zijne terugreis naar Frankrijk de stad Napels zal aandoen. Sommigen zijn overtuigd, dat de Voorzitter tot zijnen erfgenaam wil aannemen den zoon van de Prinses *van Canino*. Anderen kunnen niet gelooven, dat de Prins de zonen van den maarschalk *Jérome* zou voorbijgaan, en zich daardoor in moeijelijkheden wikkelen met zijnen hoogbejaarden bloedverwant, die, als Voorzitter van den Senaat, invloed kan uitoefenen op de besluiten van dat Staats-ligchaam.

— In het gewezen hoofd-orgaan der Fusionnisten *l'Assemblée Nationale* is een betoog geplaatst van den clericalen voorvechter *de Montalembert*, waarin deze zich beklaagt over den invloed, welken de radicalen in Zwitserland uitoefenen. De schrijver beweert, dat het tijd is, om door buitenlandsche tusschenkomst een einde aan dien staat van zaken te maken, en geeft openlijk te kennen, dat Frankrijk in 1847 redenen kan hebben gehad, om onzijdig te blijven, doch dat die redenen thans niet meer bestaan.

LONDEN, 14 October ('s avonds).

H. M. de Koningin is gisteren namiddag, op hare terugreis uit Schotland, te Bangor (in Wallis) aangekomen, en daar met de grootste blijdschap door de bevolking ontvangen. Met het vallen van den avond zijn op de naburige bergen vreugde-vuren ontstoken.

— Men verwacht nu, dat het Parlement den 5den of 6den November zal bijeenkomen, maar dat de openingsrede eerst den 11den uitgesproken zal worden. — In de morgen, onder voorzitting van H. M., hier te houden raadsvergadering zal de juiste dag van de bijeenkomst bepaald worden.

— Berigten uit Konstantinopel van 30 September melden, dat in het turksche ministerie weder veranderingen gemaakt waren, die waarschijnlijk een belangrijken invloed op de staatkunde der Porte zouden hebben. *Nafiz-bassa* was als minister van Financien ontslagen, omdat hij weigerde de laatstelijk geslotene geldleening te bekrachtigen.

— Te Havanna is, volgens de gisteren met de *Pacific* te Liverpool aangebragte tijdingen uit Nieuw-York van 2 October, eene fransche oorlogsbrik, *Ovarte* genaamd, aangekomen, en de bevelhebber van dat vaartuig heeft aan den spaanschen gouverneur zijn bijstand toegezegd, ingeval van eene invasie. Men verwachtte elken dag ook britsche oorlogschepen, insgelijks om Cuba desgevorderd tegen een aantal te helpen verdedigen.

De spoorweg over de land-engte van Panama zal, volgens berigt uit Nieuw-Orleans van 30 September, waarschijnlijk in April aanst. gereed zijn. In datzelfde berigt wordt gemeld, dat ook op de genoemde land-engte goud gevonden was, en dat uit de stad Panama een aantal inwoners vertrokken waren om aan het delven deeltenemen.

BRUSSEL, 15 October.

De heer *H. de Broeckère*, die bestemd was, om aan het hoofd te worden geplaatst van het Bewind, waarvan de zamenstelling verzekerd werd geacht, heeft zich gisteren naar het kasteel van Laeken begeven en is door Z. M. den Koning in een bijzonder gehoor ontvangen. Wat in deze bijeenkomst is besproken, wordt niet gemeld: maar vrij algemeen wordt verbreid, en ook door lieden, die goed onderrigt kunnen zijn, voor niet ongegrond gehouden, dat tegen de instelling van het ministerie, zoodanig als dit laatstelijk was beraamd geworden, zich bezwaren hebben opgedaan, welke het tot stand brengen van hetzelve grootelijks belemmeren, zoo niet geheel zullen doen mislukken.

De dienst der telegrafen, inzonderheid naar de zijde van en in Duitschland, laat zeer veel te wenschen over.

Z. M. heeft den heer *Mimaut*, den gewezen franschen consul te Rotterdam, ter zake van aan Belgie bewezen diensten, benoemd tot officier van de Leopolds-orde.

'S GRAVENHAGE, 15 October.

Bij besluit van 10 October, is door Z. M. vergunning verleend aan den heer *W. A. van Oosterzee*, vice-consul van Spanje te Amsterdam, tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der orde van Karel III, hem door H. M. de Koningin van Spanje in zijne opgemelde betrekking geschonken.

— Alzoo, ten gevolge van het door den heer *E. W. van Dam van Isselt* genomen ontslag, de verkiezing van een lid der Tweede-Kamer in het kiesdistrict Tiel moet plaats hebben, zoo heeft de minister van Binnenl. Zaken, bij beschikking van 13 October bepaald, dat die verkiezing zal geschieden den 9den November aanst.

In de negen eerste maanden van dit jaar hebben de dir. belastingen *f* 9,520.40 minder opgebragt, dan in dat tijdperk van 1851; — de in- en uitg. regten enz. *f* 289,177.70 meer; — de accijnsen *f* 327,234.23 meer; — registratie, zegel, enz. *f* 492,119.83 minder; — regt van waarborg *f* 3,555.09 meer; — posterij *f* 20,679.90 meer; — loterij *f* 1306 meer.

'S GRAVENHAGE, 16 October.

Van Regeringswege is op nieuw aan de Tweede Kamer ingediend een ontwerp van wet, ter regeling van den pligt der provincie, om behoeftige gemeenten te hulp te komen.

Dit ontwerp luidt in den aanhef aldus: „ Alzoo het billijk is, den onderstand van gemeenten, onvermogend, om in dringende behoeften harer huishouding te voorzien, in de eerste plaats door de provincien te doen dragen"; en bestaat uit een eenig artikel van den volgenden inhoud: „ Aan eene gemeente, onvermogend, om in dringende behoeften harer huishouding te voorzien, wordt uit de kas der provincie onderstand verleend. — Wanneer deze onderstand op de helft van hetgeen de krachten der gemeente te boven gaat, is gesteld, en de Staten verklaren, dat de provincie niet meer kan bijdragen, wordt het overige ten laste van het Rijk gebragt. — Ingeval van verschil over de vraag, of eene gemeente behoefte aan onderstand heeft, wordt door Ons beslist."

Bij de memorie van toelichting van den minister van Binnenlandsche Zaken wordt aangemerkt, dat de Regering eene dergelijke regeling onmisbaar acht, en zich verpligt rekent, om zoo tijdig deswegens een nader voorstel te doen, dat deze aangelegenheid nog vóór het vast stellen van de Rijksbegrooting haar beslag erlange. Daargelaten de onbillijkheid, dat provinciale Staten eene onvermogende gemeente, buiten staat om zich zelve te helpen, willekeurig aan haar lot zouden overlaten, vraagt de Regering, wat dan, zoo bij de Rijks-begrooting daarvoor geene fondsen waren toegestaan, het gevolg zoude wezen? Naar het oordeel des ministers, schijnt de Eerste-Kamer het beginsel te kunnen aannemen, dat de hulp aan eene onvermogende gemeente te verstrekken, niet alleen of in de eerste plaats ten laste van het Rijk mag komen, en zijn hare bezwaren hoofdzakelijk het gevolg van de vrees, dat de toepassing der wet tot misbruik zou kunnen leiden, en eenig gouvernement verder zou kunnen gaan, dan met den geest der wet bestaanbaar was. Ofschoon ongegrond, na de herhaalde toelichting, heeft de Regering, daaraan door eene naauwere omschrijving van de strekking der wet, te gemoet willen komen; even als aan een ander hoofdbezwaar, als of niet voldoende zoude zijn uitgedrukt, dat het Rijk de helft der uitgaven draagt, wanneer door de provincie in de wederhelft is voorzien en meerdere ondersteuning dan deze te zwaar zou vallen.

— Het op nieuw voorgedragen ontwerp, ter regeling van de ontvangsten en uitgaven, wegens verstrekkingen tot 31 December 1852, is gelijkluidend met dat, 't welk reeds bij eindverslag van de commissie van rapporteurs der Tweede-Kamer is behandeld geworden, maar in de afgeloopene zitting van de Staten-generaal niet heeft kunnen worden afgedaan.

Bij de memorie van toelichting van de ministers van Marine en van Oorlog wordt verklaard, dat er behoefte is aan deze regeling, vermits de verevening van onderscheidene uitgaven daarop wacht. H. H. E. E. doen verder opmerken, dat men het daarover eens is, dat, als er verstrekkingen zijn gedaan, er in den regel weder-aanvulling van denzelfden aard behoort plaats te hebben, en dat die weder-aanvulling echter afhankelijk moet worden gesteld van de bestaande behoefte aan zoodanige voorwerpen; — dat intusschen die weder-aanvulling altijd noodig is, en dat uit dien hoofde niets, als toevallige bate, in 's Rijks-schatkist kan worden gestort; — dat 's Rijks magazijnen altijd geopend behooren te zijn, ter voorziening in de behoeften van allerlei aard, welke 's Rijks overzeesche bezittingen vorderen, en dat pligt en belang vereischen, dat, in verband met het verbruik hier te lande, de voorraad weder worde aangevuld; — dat men zich zelfs, door anders te handelen, en daardoor, bij onverwachte gebeurtenissen, de magazijnen ledig of ontoereikend voorzien te vinden, aan een verregaand pligtverzuim schuldig zoude maken.

HH. EE. betoogen alzoo, dat men de voorhanden gelden niet kan missen, ten einde de Regering niet te berooven van de middelen, om in hetgeen ontbreekt te voorzien, ten aanzien waarvan eene zware verantwoordelijkheid op haar rust; en dat, aan den anderen kant, de ontvangen gelden voor verstrekkingen, altijd weder ten voordeele van de schatkist komen, vermits, op grond daarvan, minder op de begrootingen wordt gepetitioneerd; gelijk blijkt uit de staten, gevoegd bij de begrooting van het departement van Oorlog over 1852, art. 17 en 20.

De ministers verklaren ten slotte het wenschelijk te achten, dat, in afwachting van eene nadere regeling van het onderwerp, de thans voorgedragene wet, als eene tijdelijke voorziening en zonder gevolgtrekking ten aanzien van deze nadere regeling, spoedig moge worden aangenomen.

— Aanstaanden maandag zullen in de Afdeelingen der Tweede-Kamer worden onderzocht de ontwerpen van wet, betreffende het huwelijk van Z. K. H. Prins *Hendrik* dat wegens

de te verleenen hulp aan behoeftigen gemeenten, en dat. betrekkelijk de verstrekkingen.

— Z. M. de Koning heeft bepaald, dat, ter vereering van de nagedachtenis en de uitstekende verdiensten van den Hertog *van Wellington*, Prins *van Waterloo*, bekleed met de waardigheid van Veldmaarschalk, door het Nederlandsche leger gedurende drie dagen rouw zal worden gedragen, aanvang nemende met den dag der plegtige ter aarde-bestelling van zijn stoffelijk overschot. (*St.-Cour.*)

— Bij koninklijk besluit zijn benoemd bij de posterijen tot commies der eerste klasse *J. F. Wakker*; tot commiesen der tweede klasse *J. A. Hinsbeek* en *P. J. A. de Fremery*; tot commiesen der derde klasse *J. Bakker Jz.* en *M.* graaf *van Limburg Stirum*; — en tot directeur van het postkantoor te Monnikendam *W. Juta*.

De ingenieur bij de Marine *T. Scheidius*, is, wegens ligchaamsgebreken, eervol als zoodanig ontslagen, met aanspraak op pensioen.

HAARLEM, 16 October.

Met den landpost zijn berigten uit Oost-Indie en Javasche Couranten aangebragt tot en met den 21sten Augustus.

Bij besluit van den 25sten Julij, te Bandong geteekend. heeft Z. E. de gouverneur-generaal bepaald, dat, vermits de uit Nederland verwacht wordende zilveren geldspecien naar alle waarschijnlijkheid niet tijdig genoeg zullen zijn aangebragt, om met andere inkomsten te worden aangewend tot dekking van het gewone *tekort* in de indische administratie, en het wenschelijk is, om, ter voorziening in de naderende behoeften, overtegaan tot het nemen van zoodanigen maatregel, als leiden kan ter verzekering van den geregelden gang van de dienst, — van gouvernementswege worden uitgegeven promessen, elk van *f* 500, betaalbaar twaalf maanden na de uitgifte en rentende een half percent 's maands; — dat deze promessen zullen worden vervaardigd ten bedrage van een kapitaal van drie millioenen; — dat vooreerst niet meer daarvan zal worden uitgegeven dan voor een bedrag van *een* millioen; — dat, indien de uitgifte van een grooter bedrag mogt worden gevorderd, zulks openbaar zal worden bekend gemaakt; — dat deze promessen verkrijgbaar zullen zijn te Batavia tegen recepissen of andere wettige betaalmiddelen, of ook, ter verkiezing van den schuldeischer, in betaling van ten laste van den Lande opvorderbare schulden, — en zullen worden aangenomen uitsluitend bij 's Lands kas te Batavia, in betaling van schuld aan den Lande en met bijberekening van de renten voor elke verstreken volle maand, terwijl geene rente zal worden goedgedaan over den tijd, die *na* den op de promesse uitgedrukten vervaldag zal zijn verstreken.

Den 31sten Julij heeft Z. E. de gouverneur-generaal te Manon-Djaka een besluit genomen, inhoudende, dat, vermits het ter bevestiging van de herstelde rust in de residentie Palembang, welke door overmatigen invoer van vuurwapenen en buskruid, vooral van de zijde van Moearah Kompeh, in het Rijk van Djambi, weder in gevaar wordt gebragt, dringend noodzakelijk is, dien invoer, immers tijdelijk, te keer te gaan, en de gouverneur-generaal, bij de wet van Augustus 1850 bevoegd is verklaard, om in dringende omstandigheden de koloniale tarieven van in- en uitvoer tijdelijk te wijzigen, — het tweede artikel van de publicatie van 19 September 1848, ten aanzien van de voor den grooten handel opengestelde havens van Palembang en Moearah Kompeh, buiten werking te stellen, en voor die havens van toepassing te verklaren het reglement op den invoer, den verkoop en het bezit van vuurwapenen en buskruid van Augustus 1828.

Volgens het dagblad van Batavia van den 14den Augustus, luidden de berigten uit het Palembangsche steeds gunstig; — was na het gevecht van Bangien, en welligt ook na den dood van den zwaar gewonden muiteling *Dragam*, de bevolking, die zich in de koeboeang bevond, naar hare woonplaatsen teruggekeerd. Aan den invloed van genoemden *Dragam* is het toegeschreven, dat twee doessoens in de marga Soenghi Kroh de betaling der landrenten hebben geweigerd, doch, nadat de tommongong *Astra-di-Radja* met eenige militaire magt tot Gatta Madjie was opgerukt, zijn die landrenten dadelijk aangezuiverd. De geheele bevolking van de Lintang-Kirie had zich onderworpen, en met uitzondering van het district Moelah Oeloe, was alles rustig, terwijl de afdeelingen, nog boven het garnizoen aanwezig, van Moeara-doea en Pandang-doelang Enim naar Palembang en Labat waren teruggekeerd. De rijst was buitengemeen goedkoop, en vermits in 40 dagen 10,000 pikols uit het binnenland waren afgekomen, kostte de pikol gewone soort niet meer dan *f* 2-66 zilveren munt.

Zr. Ms. stoomschip *Merapi* is van eene belangrijke reis in het oostelijk deel van den Archipel teruggekomen, zonder, na onderzoek, roovers-vaartuigen te hebben gezien. De *Hekla* heeft de noodwaarts gelegene eilanden bekruist. De *Ardjoeno* is, ter versterking van het maritiem-station, naar Makasser gestevend. Te Timor is de schoonerbrik *Banda* door de *Banka* afgelost. De eerstgenoemde is naar Banjoewangie gestevend, en de *Sylph* naar de Molukko's. De schooner *Argo* is naar Padang verzeild. Tot de stationsverwisselingen, die tevens dienstbaar worden gemaakt, tot het bekruissen van den Indischen-archipel, behooren nog die van de schooner-brikken *Saparoea* naar Riouw, *Dolfijn* naar de wateren van Celebes en *de Lansier* naar de westkust van Borneo. Zr. Ms. korvet *van Speyk* is van Ternate en Makasser te Soerabaya teruggekomen.

Z. E. de gouverneur-generaal heeft, verzeld door mevrouw *van Twist* en met eenig gevolg, den 19den Julij Buitenzorg verlaten, om de residentien Preanger-Regentschappen en Krawang te bezoeken, en is den 7den Augustus te Batavia teruggekomen. Gedurende de reis is de weersgesteldheid over 't algemeen gunstig geweest en heeft de gezondheid van Z. E. en van mevr. *v. Twist*, niettegenstaande vele en vermoeijende togten, zoo in rijtuig, als te paard, niets te wenschen overgelaten. Ten huize van den Regent van Tjandor, Radeen *Koesoema Ningrat*, heeft Z. E. met genoegen de inlandsche lijnwaden en gouden en zilveren werken bezigtigd, die bestemd zijn voor de tentoonstelling van werken der indische nijverheid, welke in het aanstaande jaar te Batavia zal plaats hebben, en allezins, zoo door europesche ambtenaren, als door inlandsche hoofden, zal worden bevorderd.

De Javasche Courant van 18 Augustus meldt, dat ten gevolge van het overlijden van den hoogwaardigen heer *J. Grooff*, bisschop van *Canea* in p. i. en apostolischen vicaris van Batavia, de hoogwaardige heer *P. M. Francken*, aan welken bij koninklijk besluit verlof is verleend tot het aannemen van de bisschoppelijke waardigheid onder den titel van bisschop van *Colophon* in p. i., is erkend in hoedanigheid als *coadjutor cum futura successione* en apostolische vicaris van Batavia.

Z. E. de Gouverneur-generaal van Neerlandsch Indie heeft bij het *civiel* departement

Benoemd: tot assistent-resident van Ledok (Bangelen) A. L. van Blommesteijn; tot secretaris van den res. te Soerabaya J. S. van Coevorden; tot eersten commies aldaar en tevens als belast met de functien van griffier van den landraad, F. Ketting Olivier; tot eersten commies M. H. N. Nieuwenhuijs; tot tweeden commies W. Ries; tot administrateur der tinmijnen te Jeboes (Banka) J. Berger; tot commies-ontvanger der in- en uitg. regten te Bangkallan (Madura) A. C. Suyck; tot president der Weeskamer te Menado C. L. v. Valentini; tot commies in de residentie Djokjokarta D. Brouwer; tot amanuensis der commissie, benoemd bij besluit van 28 Junij 1849, mr. Th. Schuurman; tot leden van den Raad van Justitie te Amboina D. S. Hoedt en J. J. Hartsfeld; tot assistent-resident van Madja Lengka (Cheribon) J. W. T. Mardy; tot vendumeesters te Patti (Japara) S. de Kanter, te Japara J. H. ten Cate; tot commies-ontvangers te Cheribon H. R. J. Levyssohn, te Pekalongan J. Bonte, te Tagal J. C. Botter; tot commies-boekder te Soerabaya T. H. P. van Dijck; — tot lid van den Raad te Batavia mr. T. F. L. U. Last; — tot commies visiteur te Batavia J. F. Schulz; tot onder-commies W. F. Fonteijn; tot onder-commies 2de kl. A. H. Beijer; — ter Westkust van Sumatra tot controleur 3de kl. A. J. C. Coets van Baggen en S. Locker de Bruijne; tot secretaris der residentie Banjoemaas L. W. C. Bosch; tot havenmeester te Riouw J. Talk Daanse; — tot majoor-commandant der schutterij te Samarang H. T. Morbotter.

Opgedragen aan jhr. Th. van Capellen de tijdelijke waarneming van resident van Timor, met bepaling, dat hij bij het wapen der artillerie voor memorie zal worden gevoerd.

Bevorderd bij de indigo-cultuur tot assistent 3de klasse, F. W. v. Strahlendorf; tot opziener 2de klasse W. G. Stralack; — bij de landelijke inkomsten tot buitengewoon controleur A. v. d. Ploeg; — bij het bestuur op Sumatra tot controleur 3de klasse H. A. Mess.

Gesteld ter beschikking van den directeur der cultures C. W. F. Neijs.

Ontslagen, op verzoek, eervol, als secretaris der residentie Soerabaya A. bn Sloet van Oldruijtenborgh; eervol, ter zake van vertrek, E. Douwes Discher, als president der weeskamer te Menado; op verzoek, eervol, als amanuensis van de commissie voor het regtwezen in de buiten-bezittingen mr. T. H. der Kinderen; op verzoek, eervol, als lid van den Raad van Justitie te Amboina B. N. J. Roscott; — met pensioen, de pakhuismeester te Samarang P. E. Tremio; — op verzoek, eervol, de adsistent bij de indigo-cultuur J. Marchelinus, en de deurwaarders te Batavia A. H. Jacobs en J. J. de Liem.

Z. E. de gouverneur-generaal heeft bij het *militair* departement

Benoemd tot lid der directie van het pensioenfonds J. D. Peters. *Bevorderd* tot ritmeester G. J. H. B. Schreuder; tot eersten luitenant J. A. M. Bruyns; tot 2de luitenants F. A. E. v. Altena en A. C. E. Ellinkhuizen; — bij de oostindische kavallerie *goedgekeurd* de overplaatsing van den kapitein J. F. Sorg bij het 2de battaillon; den luit. T. H. D. Spelti bij het 4de batt.; van den kapt. E. W. F. Pruisser, den luit. bn. v. Eck, de 2de luits. J. G. v. Thiel, A. W. A. bn. van Eck, G. J. W. v. Rhijn bij het 5de batt.; van den luit. C. Boekstal bij het 7de; van den kapt. H. Tobinga en den luit. J. W. Riesz bij het 13de batt.; — van den 1sten luit. J. F. Dekker bij het garn. batt. 1ste afdeeling; den 1sten luit. C. B. Henrici bij het garn. batt. 3de afd.; van den luit. P. H. Verberne bij het garn. batt. op Banka, en van den kapt. C. J. v. d. Ham bij het garn. batt. in de Molukko's.

Ontslagen, op verzoek, eervol, de luit. J. C. Fehr; — eervol, op verzoek en met pensioen, de luit. koll. J. Heijn, commandant van het regiment O. Indische kavallerie.

Z. E. heeft bij het *marine* departement *benoemd* tot onder-haven- en equipagiemeester te Batavia den luit.-ter-zee eerste klasse J. Groll.

De Gemeente-raad van Rotterdam heeft, in zijne zitting van 14 October, in tegenspraak met het kenbaar gemaakte gevoelen van den minister van Binnenl. Zaken, met 30 tegen 2 stemmen beslist, dat, niet burgemeester en wethouders, maar de Raad zelf bevoegd is om makelaars aantestellen.

— Den 14den dezer heeft de hoogleeraar *W. A. Enschedé* het rectoraat der hoogeschool te Groningen overgedragen aan den hoogleeraar *P. Hofstede de Groot*, na het houden eener plegtige redevoering: „de *Johanne Bernoullio*, eximio mathematico, in Academia, quæ Groningæ est, olim professore celeberrimo" (d. i. over *Johannes Bernoulli*, uitstekend wiskundige en eertijds zeer beroemd hoogleeraar aan de hoogeschool te Groningen).

— Het nederl. koopvaardijschip *Johan Jacob*, kapt. *L. van Geelkerken*, van Rotterdam, is in het laatst van Junij, waarschijnlijk door sterken storm, op het westelijk rif van het Prinsen-eiland, bij den ingang van Straat Sunda, gedreven en verongelukt. Het stoomschip *Merapi*, kapt. *v. Maldeghem*, is dadelijk derwaarts gestevend en heeft 16 der schepelingen, welke reeds vijf dagen in den treurigsten toestand hadden doorgebragt, gered. Zij zijn, behalve den genoemden gezagvoerder, de stuurlieden *Lammers*, *Hessels*, *Spanjerberg*, de bootsman *Zirow*, de kok *Schultz*, de timmerlieden *Kleinzorgen* en *Brandt*, en de matrozen *Hennig*, *v. Leeuwen*, *v. d. Plaat*, *Kennedy*, *Chambbel*, *Steffens*, *Larsen* en *Baart*.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 16 October. Den 15den dezer in Texel binnengekomen: *Geertruida*, Caspers, Seaham; de stoomb. *Gouverneur van Ewijck*, Hull; *Diana*, Franzen, Christinastad; en uitgezeild: *Generaal Michiels*, Bosser, Batavia; *Anna Elisabeth*, de Weerd, *Antonia & Eugenie*, Meijer, *Anna Maria Henriette*, Zeylstra, alle 3 naar Suriname; *Sallandt*, Jonker, Constantinopel; *Elsje*, Scherpbier, Syra en Smirna; *Zwanette*, Jonker, Malta; *Aquarius*, Doewes, Genua; *Amsterdam*, Wortelboer, Bordeaux; *Hendrikje*, Goedkoop, *Defence*, Drinkel, *Minerva*, Mulder, de stoomb. *Wm. Penn* en *Ranger*, alle 5 naar Londen; *vier Gebroeders*, van der Meulen, Cardiff; *Louise*, Hilbrandt, Newcastle; *Ann*, Nunn, Shields; *Antagonist*, Mitchell, Middlesbro; *Stad Almelo*, Pluym, Hull; *Vrouw Anske*, van der Veen, Jarmouth; *Undine*, Moldenhauer, *Amphion*, Pehr, beiden naar Fredrikstad; *Alpha*, Winther, *Jenny*, Lorentsen, *Thetis*, Hovgaard, *Æren*, Waerner, alle 4 n. Drammen; *Emma Elise*, Kuhr, *Olivia*, Gorlach, beiden op avontuur. Wind z. o.

Den 15den dezer in Helvoet binnengekomen: de stoomb. *Pelican*, Liverpool; *Elisabeth*, Bevely, Newcastle; de stoomb. *Sea Gull*, Hull; en uitgezeild: *Jan de Wit*, Timmermans, *Hugo Grotius*, Glazener, *Johanna Cornelia*, Aehenbach, *Wilhelmina*, van der Zweep, alle 4 naar Akyab; *Admiral*, Wieting, Newjork. Wind n. o.

Den 28sten Sept. van Baltimore uitgeklaard: *Richard Anderson*, Coffin, Rotterdam.

Den 28sten Sept. te Newjork binnengekomen: *Cotton Planter*, Parker, Rotterdam; en uitgeklaard: *Emma;* Belaseyns, Norfolk en Amsterdam.

Den 30sten Sept. te Boston binnengekomen: *Isabella*, Nielsen, Rott.

Den 8sten dezer op de hoogte van Portland: *Albatros*, Haasnoot, Amsterdam naar Batavia.

Den 11den dezer te Cardiff binnengekomen: *Rembrandt van Rhijn*, Grivel, Amsterdam.

CAROLINERZIJL, 12 October. Het schip *Catharina*, kapt. Veling, van Amsterdam naar Londen, is alhier, in zinkenden staat, door twee ligters op de reede gebragt; de lading krenten is zwaar beschadigd.

TONNINGEN, 11 October. Het Nederl. kofschip *Zwaantina*, kapt. Schuur, van Rostock met garst naar Amsterdam, is alhier in de nabijheid gestrand.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

16 *October* 1852. — 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	63⅞	64	—
" "	3	"	77	—	—
" "	4	"	95⅞	96	—
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	"	—	—	—
Handelmaatschappij . .	4½	"	—	—	—
Oost-Indische Leening. .	4	"	—	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.			83	—	—
Leen. " " .	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	"	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	"	75½	—	—
" . . .	5	"	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & Co. . . .	5	"	108⅛	—	—
" " 1828/1829.	5	"	107¼	—	—
Certificat. " 1831/1833.	5	"		—	—
" " 1840	4	"	91⅜	—	—
" bij Stieglitz . . .	4	"	91 1/16	—	—
" " " N. .	4	"	—	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	"	—	—	—
Certific. van " . .	6	"	71⅜	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		*f*	—	—	—
Obligatiën	4	pct.	85½	—	—
SPANJE, Obligatiën	1	"	25⅜	9/16	25½
"	3	"	50¼	—	—
" Binnenl. . .	3	"	46¼	⅜	46 5/16
Amortisable			6½	—	—
Bew. Coupon			3⅜	—	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	—	—	—
" " " . .	4	"	68½	⅝	68½
" Metalliek . .	5	"	78 3/16	⅜	—
" " N. . .	5	"	90⅜	—	—
" " . .	2½	"	40⅝	—	—
BELGIE, ...	2	"	—	—	—
Rothschild, ...	2½	"	52 1/16	—	—
"	4½	"	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	"	100⅛	—	—
" " £ 200	5	"	—	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	4	"	41 15/16	—	—
"	4	"	38 11/16	¾	38 11/16
Binnenlandsche à 1 conto	5	"	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	5½	"	—	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3½	"	41¾	42	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2	"	21¼	⅞	—
MEXICO, Oblig. 1846 £ 100 .	3	"	—	—	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			—	—	—

Oostenrijk Metall. La. B. 5 pc. 90 5/16. Napels cert. bij *Lamaison & Bouwer* 5 pc. 99. Brazilie geldl. 1839 van £ 100 5 pc. 100¼; dito 1843 100¾. Columbia Equador 4 1/16 à ⅛. Venezuela obl. uitgest. 17. Grenada obl. uitgest. 11 7/16. Mexico obl. nieuwe 3 pc. 25⅜. De 2½ pc. Met. 1851 40¼ à 5/16. — Beleening 2½. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
J. BRASKAMP, Pres.

De binnenl. fondsen waren heden prijshoudend. Van de buitenl. waren de spaansche iets vaster en de overige nagenoeg op de vorige hoogte.

Prijzen van Coupons: Metall. *f* 25,50; Napels. *f* 25,30; Div. in £ *f* 11,85; Eng. Russ. *f* 12,20; Frans. *f* 56⅛; Belg. *f* 56½; Pruiss. *f* 34⅝; Hamb. Russ. *f* 37⅛; Russen in Z. R. *f* 37¾; Pools. in fl. *f* 28; Coup. Portug. Binnenl. Sch. 2e Semester 1852 *f* 46.

WEENEN, 14 October. De 5 pc. Metall. 94⅞.

FRANKFORT, 14 October. De 5 pc. metall. 81¼. Spanje 3 pc. 46; 1 pc. 25 7/16.

LONDEN, 15 October. De 3 pc. gecons. resc. 100¼. Mexico 25. Spanje 3 pc. 50¾; 1 pc. 25½.

PARIJS, 15 October. De 3 pc. renten 81 fr. 95; 4½ pc. 106 fr. 90. Spanje 3 pc. binnenl. 46¼; 1 pc. 25¼.

ANTWERPEN, 15 October. Belgie 2½ pc. 55½. Spanje 1 pc. 25⅛.

NIEUWE SCHOUWBURG TE HAARLEM,

N°. 2 VAN HET ABONNEMENT.

Op Vrijdag den 22sten October 1852,

MARGARETHA FORTIER.

Beroemd Tooneelspel in vier Bedrijven.
VOORAFGEGAAN DOOR HET

VOORSPEL:

DE AVOND VOOR KERSMIS.

Naar het Fransch. Nooit alhier vertoond.

NB. Dit Tooneelspel, door Mevr. *Engelman-Bia*, ll. winter te Amsterdam voor hare Benefit-Voorstelling gegeven, is daarna herhaaldelijk en telkens met grooten bijval ten Tooneele gevoerd.

Gevolgd door:

DE KORPORAAL EN DE DIENSTMAAGD

Blijspel met Zang; naar het Fransch.
Aanvang ten half zeven ure precies.

Plaatsen zijn te bespreken aan den Schouwburg, van 11 tot 2 uren, tegen betaling van 10 Cents voor elke plaats.
Ook is er nog gelegenheid tot Abonnement.

*** Ondertrouwd;
P. MAZIREL, Wedr. van *Woerden*,
MONTFOORT, met
8 October HELENA MARIA SIEVERTS.
1852. Volstrekt eenige kennisgeving.

*** Ondertrouwd;
LOENEN A/D VECHT, H. MULDER
den 15den October 1852. en
Algemeene kennisgeving. J. E. J. MARVELT.

*** Getrouwd:
J. A. SCHOLTE,
van Winterswijk, met
LAURA DULHEUER.
DORTMUND, 5 October 1852.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van een' ZOON Vrouwe *L. C.* Baronnesse *VAN TILL — VAN DE POLL.*
LEEUWARDEN, den 12den October 1852.

*** Heden beviel van eene DOCHTER *SOPHIA MARIA GROENEVELD*, geliefde Echtgenoot van
BUSSUM, D. J. VOGELPOOT.
13 October 1852.

*** Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER Vrouwe *J. H. M. HOOREMAN*, geliefde Echtgenoot van
AMSTERDAM, T. GROENEVELD,
14 October 1852. 1e Luit. 8e Regt. Infanterie.

⁂ Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER Vrouwe *G. S. WICHERS — HEYMANS.*
DALEN, 13 October 1852.

⁂ HALL, 15 October 1852. Heden beviel door Gods goedheid zeer voorspoedig van een' ZOON *JOHANNA FORTUYN*, hartelijk geliefde Echtgenoote van
J. ROMENIJ, Predikant.

⁂ Heden beviel door Gods goedheid voorspoedig van een welgeschapen ZOON *M. ZONDERWIJK*, geliefde Echtgenoot van Mr. J. J. VAN HALTEREN VAN VRIJENES EN SLUIPWIJK.
Den Huize DRIEVLIET bij *'s Gravenhage*, 15 October 1852.

⁂ Op den 8sten October 1852, is te NEUFCHATEL, in *Zwitserland*, in den ouderdom van 82 jaren overleden, CHARLOTTE DROZ, Weduwe *François Petitpierre*, Behuwd-Moeder van *Louise le Chevalier*, Weduwe *E. H. Petitpierre.*

⁂ Op den 8sten October is te BRUSSEL, in den ouderdom van bijna 61 jaren, na eene ziekte van ruim 9 weken, overleden mijn dierbare Echtgenoot, de Heer HENDRIK ANTONIE HAMELBERG, Schoolopziener, Lector in de Wis- en Natuurkunde, Arrondissementsijker enz. te Amersfoort.
E. A. FABRITIUS,
Wed. *H. A. Hamelberg.*

⁂ Heden overleed tot diepe droefheid harer Kinderen en Kinds-Kinderen, onze innig geliefde Moeder en Behuwd-Moeder GEERTRUIDA THEODORA HANEGRAAFF, Wed. *C. van der Teen*, in den ouderdom van ruim 76 jaren.
VLISSINGEN, 9 October 1852.
E. VAN BART.
M. VAN BART,
geb. VAN DER TEEN.
Eenige kennisgeving. *Uit aller naam.*

⁂ Heden overleed de Hoog Edel Gestr. Heer W. C. VERNIERS VAN DER LOEFF, gepensd. Luitenant Kolonel der Artillerie, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw; diep betreurde Echtgenoot en Vader van
VLISSINGEN, 10 October 1852.
E. H. VERNIERS VAN DER LOEFF.
HULSTEIN.
S. A. VERNIERS VAN DER LOEFF.
Algemeene en eenige kennisgeving.

⁂ Heden overleed onze geliefde Dochter, FREDERICA LOUISA WILHELMINA, in den ouderdom van ruim 24 jaren, diep betreurd door ons, hare Broeders en Zusters en verdere Betrekkingen.
AMSTERDAM, 11 October 1852.
BD. JN. STOERHAAN.
JA. WA. STOERHAAN-MEIJER.

⁂ Heden is, in den ouderdom van 65 jaren, overleden de Heer C. DE JONGH, Hoofdonderwijzer bij de Stads Armen- en Tusschenscholen.
DEVENTER, 12 October 1852.
J. P. C. DE JONGH,
uit aller naam.

⁂ Het ZOONTJE, met wiens geboorte wij ons voor ruim twee maanden mogten verheugen, is heden overleden.
VEENENDAAL, 13 October 1852.
J. H. KEMELAAR.
J. M. KEMELAAR — JANSEN.

⁂ Heden overleed alhier, zeer onverwacht, onze veel geliefde Zuster en Behuwd-Zuster, Vrouwe JOHANNA CORNELIA VAN WAGENINGEN, Weduwe den Wel-Ed.-Geb. Heer *Johannes Boonen C.W.zoon*, in den ouderdom van ruim 62 jaren.
DORDRECHT, den 13den October 1852.
F. VAN DER ELST,
uit aller naam.

⁂ Ons eenig geliefd Kindje, LOUIS HUBERT GEORGE, werd ons heden ontnomen, in den jeugdigen leeftijd van ruim zeven maanden.
BREDA, 14 October 1852.
C. H. D. VISSCHER,
Officier van Gezondheid.
C. V. H. VISSCHER,
gebor. BOREL.

⁂ Heden overleed, in den ouderdom van zeventig jaren, mijn geliefde Echtgenoot ALEXANDER ELBERTS, in leven Onderwijzer in de Godsdienst hier ter stede.
DEVENTER, 14 October 1852.
G. ELBERTS,
HARTELMAN.

⁂ Heden overleed, aan eene kortstondige ziekte, de Heer ALBERTUS ADRIANUS VAN KOUWENHOVEN PALS, in leven Reeder te *Scheveningen.* Deze dient tot eenige en algemeene kennisgeving.
SCHEVENINGEN, 15. October 1852.
D. HOOGENRAAD.
Uit aller Naam.

⁂ *Broodprijzen te Haarlem*, 18 *October* 1852.

Zuiver *ongebuild roggebrood:* 3 ned. pond 34½ cents, dito 2 n. p. 23 c.; dito 1 n. p. 11½ c.; dito 50 lood 6 c. — Fijn *gebuild tarwenbrood:* 1 n. p. 5 oncen 51 cent; dito 1 n. p. 34 c.; dito 75 lood 25½ c.; dito 5 oncen 17 c.; dito 25 lood 8½ c. — *Ongebuild tarwenbrood:* 1 n. p. 5 o. 34½ c.; dito 1 n. p. 23 c.; dito 75 lood 17½ c.; dito 5 o.j 11½ c.; dito 25 lood 6 c. Het bovenstaande tarwenbrood, rondom korst zijnde, zal op de 1 n. p., 5 lood ligter wegen, voor het inbakken. — *Tarwenbroods-bollen*, wegende 14 lood, 5 cents. *Klein wittebrood*, wegende 13 lood, 5 ct.

Wegens de commissie door de gezamenlijke Bakkers benoemd.

⁂ De Heeren HOPE & Co., KETWICH & VOOMBERGH en Wed. W. BORSKI adverteren, dat de Coupons der door hen uitgegevene Certificaten ten laste den Staat van *Pennsylvania*, in de *Vereenigde Staten van Amerika*, rentende 5 pCt., verschenen 1°. Augustus 1852, van heden af, ten Kantore van de *Associatie-Cassa*, zullen worden betaald met *f* 22,64, zijnde het netto bedrag, waarvan is afgetrokken de in Amerika betaalde 5 pCt. belasting.
Amsterdam, 14 *October* 1852.

⁂ Die iets te vorderen heeft van of verschuldigd is aan den Boedel en Nalatenschap van wijlen HENDRIK UIJLENBURG, laatstelijk zonder Beroep, gewoond hebbende te Haarlem, en aldaar overleden den 22sten September ll., gelieve daarvan opgave te doen voor 1 November e. k., ten Kantore van den Advocaat en Notaris GERLINGS, in de Koningstraat, te Haarlem.

⁂ DE NAASTBESTAANDE BLOEDVERWANTEN

van wijlen Mejufvrouw ANNA ELISABETH BROUWER, in leven Echtgenoote van nu mede wijlen den Heer JOHANNES EBERLEIN, zoo wel van Vaders- als Moederszijde (zijnde geweest CORNELIS BROUWER en ANNA ALDERDING, in leven Echtelieden), worden uitgenoodigd zich binnen den tijd van drie maanden na het overlijden van genoemden Heer *Eberlein*, plaats gehad hebbende te Amsterdam, den 28sten September jongstleden, voorzien met behoorlijke stukken te vervoegen ten Kantore van de Notarissen HOOG en VERSCHUUR, op den Binnenkant, te Amsterdam, tot ontvangst van een aan hun besproken Legaat. Zullende na dien termijn het besproken Legaat vervallen en worden beschouwd, als niet te zijn gelegateerd geweest.

⁂ De Betrekking van BINNEN-VADER en MOEDER, in het Weeshuis te Bolsward vacerende, worden Sollicitanten om dezelve uitgenoodigd, zich in *persoon* of *franco* per Brief, met overlegging van Certificaten van goed gedrag aan te melden, bij den Boekhouder van dat Gesticht, den Heer E. T. KUIPER, Notaris te Bolsward, voor den 30sten November 1852. De jaarwedde aan deze Betrekking verbonden, beloopt *f* 300, boven Kost en Inwoning in het Gesticht. De Personen welke zich als Sollicitanten zullen aanmelden, moeten zijn van de Christelijke Godsdienst, Echtelieden, kinderloos of geene Kinderen ten hunnen laste hebbende, tusschen 35 en 45 jaren oud, van onbesproken goed zedelijk gedrag, gezond gestel en zonder ligchaams-gebreken.

⁂ Op eene Dorpsschool, verlangt men zoo spoedig mogelijk, een' ONDERMEESTER, P. G., van den 3den Rang, en in staat de Fr. Taal te onderwijzen. Boven gewone verpleging is het Salaris naar bekwaamheid. Adres *franco*, Letter R., aan GEBR. CAMPAGNE, Boekhandelaars, te Tiel.

⁂ H. VAN DEN BERG, Openbaar Onderwijzer, te Naaldwijk, vraagt op billijke Voorwaarden: een ONDERMEESTER, van den derden Rang, die tevens geschikt is voor het Zangonderrigt. Brieven *franco.*

⁂ Een SECONDANT, van de H. G., zag zich gaarne verplaatst tegen half December e. k., of later, hij is 24 jaren oud: heeft den tweeden Rang, benevens Acte voor het Fransch, Hoogduitsch en Engelsch. Adres met *franco* Brieven, onder Letter Q., bij den Boekhandelaar W. BEIJERINCK, op het Rokin, te Amsterdam.

⁂ In een Dorp nabij Zutphen wordt ten spoedigste gevraagd: Een bekwaam BEDIENDE voor *Manufacturen*, boven Kost en Inwoning een billijk Salaris belovende.

Brieven *franco*, onder Letter Z., aan het Hulpkantoor der Brievenpost te Brummen.

⁂ L. EBBINGE, Apotheker te Meppel, vraagt tegen 1° of 15 December: Een BEDIENDE van de Protestantsche Godsdienst, van goede Getuigschriften voorzien.

⁂ Bij de *Factory der Nederlandsche Handel-Maatschappij te Batavia*, bestaat gelegenheid tot plaatsing van TWEE bekwame JONGELIEDEN, van goeden Huize. Nadere inlichtingen kunnen ingewonnen worden bij de Nederlandsche Handelmaatschappij of bij hare Agenten hier te Lande.

⁂ Aan eene Dorpsschool in Z. H., wordt gevraagd: IEMAND van den 3den Rang, P. G., niet beneden de 20 jaren, onberispelijk van gedrag en met een goed voorkomen. Behalve Kost, Inwoning enz., en goed Salaris, heeft men eene uitgebreide gelegenheid tot zelfoefening, ook in Talen, Wiskunde, enz. Brieven *franco*, Letter H., bij den Boekhandelaar H. V. VAN GOGH, te Rotterdam.

⁂ Men verlangt een bekwaam

LETTERZETTER,

tegen vast werk en goed loon. Alleen diegenen komen in aanmerking, welke sedert een geruimen tijd als volle knecht zijn werkzaam geweest. Adres *franco*, bij A. VAN DER MAST, te Gorinchem.

⁂ Een LETTERZETTER, tevens goed met de IJzeren Pers kunnende omgaan, 23 jaren oud, ongeh., Prot. Godsdienst, en van goede getuigenissen voorzien, biedt zich door dezen vriendelijk aan. Adres bij de Heeren F. KLEEUWENS & ZOON, Boekhandelaren te Goes, onder de Letters M., B.

⁂ Een gehuwd TUINMAN, zonder Kinderen, P. G., ruim 30 jaren, met het vak van Hovenier, Broeijerij, Annanassen en Bloemen Teelen volkomen bekend, de beste getuigenissen kunnende overleggen, zag zich gaarne geplaatst tegen Februarij e. k. Adres *franco*, onder Lt. W., bij den Boekhandelaar W. J. THIEME, te Zutphen.

⁂ Eene fatsoenlijke JUFVROUW, P. G., geëxamineerd in de Holl. en Fr. Taal, die lust en geschiktheid bezit, met Kinderen omtegaan, zag zich gaarne geplaatst. Adres, met *franco* Brieven, onder de Letters A. B., bij de Boekhandelaren F. KLEEUWENS & ZOON, te Goes.

⁂ Tegen 1°. November wordt op een Dorp in Gelderland gevraagd: Eene DIENSTBODE, van de H. G., tusschen de 30 en 40 jaren oud, van goede getuigschriften voorzien, die goed Koken en ander Huiswerk verrigten kan. Adres, onder Letters B. O. R., bij de Boekhandelaars J. NOORDUYN EN ZOON, te Gorinchem. Brieven *franco.*

MANUFACTUREN.

Gierstraat, Wijk 4, No. 814/812.

De Wed. Veel en Zoon,

hebben de eer te berigten, dat zij ontvangen hebben Modellen van MANTELS, SHAWLS, effen en gebrocheerde STOFFEN, LINGERIE, LINTEN, BLOEMEN, MUTZEN en andere NOUVEAUTÉS voor het Saisoen.
Haarlem, 13 *October* 1852.

⁂ **VERBETERDE KERKVERLICHTING,** zal kunnen worden daargesteld, door overneming van alle of een gedeelte der GEEL KOPEREN HALLO GAZ LAMPEN, geschikt om op Kroonen geplaatst te worden, welke, alvorens loopend of pijpgaz gebezigd werd, hebben gestrekt tot verlichting van de Groote Kerk te Zwolle.

Deze Lampen en verder daarbij behoorende toestel zijn te bevragen, met *franco* Brieven, bij den Mr. Timmerman H. KLINKERT te Zwolle. Er zijn tachtig zoodanige Lampen voorhanden, welke bij twintig tallen tot zeer veel verminderden prijs, dan zij bij vervaardiging gekost hebben, zullen kunnen worden aangekocht.

⁂ De AFFAIRE in *Glas*, *Porcelein* en *Aardewerk*, *Verlakte Goederen* en verdere *Kramerijen* en *Galanteriën* in het Huis hoek Gravenstraat en Nieuwendijk, te Amsterdam, naast de Heeren *Bahlmann & Cie*, door ons uitgeoefend, is van heden af overgebragt en vereenigd met onzen nieuw vertimmerden en vergrooten WINKEL en MAGAZIJN: **DE NIEUWE BEURS** op den Nieuwendijk te Amsterdam, het vierde Huis van den Heer *Sinkel*, vroeger No. 229 en 230 en thans H, **219** en **220.**

Ontvangen de volgende goedkoope en nieuwe Goederen:

Berlijner Turf- en Houtmanden, van *f* 2,50, *f* 3 en *f* 3,50.
Berlijner Vilten Pantoffels, Vrouwen *f* 1, Mannen *f* 1,25.
Patent Waskaarsen, per Pak van 4, 5, 6 of 8, *f* –,45.
Soliede *Moderateur Lampen*, compleet met Voetstuk, Ballon enz., van *f* 4,50 tot *f* 100.
Fransche Porceleine Pendules, met bronsvergulden en marmeren Ornamenten, op Voetstuk en onder Stolp, die acht dagen loopen, en waarvoor wij instaan van *f* 16,25 tot *f* 200.
Fer-de-Berlin Theestoofjes à 60 Cents.
H. WILLE & COMPie.

BERIGT voor Mondleiders.

J. W. SON, Tandmeester,

Amsterdam, (*St. Antonie Breestraat, over de Oijevaar,*) zal den 20sten en 21sten dezer te spreken en te outbieden zijn, bij den Heer K. DE VRIES, op het Bree, te Hoorn, over alle gebreken in den **Mond**, alsmede het inzetten van **Kunsttanden** en aannemen van **Abonnementen** à **f 10,–** per jaar.

Dingsdag den 19den dezer volgens gewoonte en zoo vervolgens elken Dingsdag bij T. KLOPPENBURG, op de Kaasmarkt, te Purmerend.

Genezing *van een* **Ziek Been** *door de* **ZALF** *en de* **PILLEN** *van* ***HOLLOWAY.*** Uittreksel uit eenen Brief van den Heer *James Townly*, woonachtig te Poplar, New-Town, in de Catharina-straat, No. 1, gedagteekend den 22sten Julij 1850, aan den Professor *Holloway*. Mijn Heer! Een gevoel van dankbaarheid, zoowel als de wensch, ongelukkigen nuttig te zijn, heeft mij bewogen openlijk bekend te maken, dat ik door uwe *Zalf* en *Pillen* genezen ben van een **ziek Been** met twee **zware Wonden**, waarvan ik reeds drie jaren was lijdende geweest, en hetwelk men voor ongeneesbaar hield, tot dat ik besloot uw Geneesmiddel te gebruiken, hetwelk mij al dadelijk van de pijnen verligte, en waardoor ik thans geheel hersteld ben.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3.30, *f* 7,75, *f* 15,50, *f* 23,50,
Potjes Zalf à " 0,90, " 2,10, " 3,30, " 8,15, " 15,90, " 23,90:

Zijn op *franco* aanvragen, à contant, te bekomen bij *W. C. van Dort*, te 's Hage, bij *N. C. W. van Someren Brand*, te Dordrecht: bij *S. J. Veen*, te Purmerende, en bij *J. Straatman*, Hoofd-Depôthouder, te 's Hertogenbosch; alsmede te Londen Strand 244, *Holloway's* Etablissement.

⁂ FRANCK'S GEZONDHEIDS-PILLEN

zijn zacht Laxerend, Slijmafdrijvend en nuttig bij Lever-Ongesteldheden. Men adressere zich, *franco*, te Rotterdam, bij den Heer F. E. VAN SANTEN KOLFF, Apotheker.

BELANGRIJK BERIGT. Al de Doosjes die niet met *groen lak* waarop de Letters A. R. verzegeld zijn, moeten als *namaak* beschouwd worden.

⁂ **Te HUUR binnen GROENLO (Gelderland).**

Een net betimmerd HEERENHUIS, met differente Boven- en Benedenkamers, Keuken, Kelder, Zolders, enz., met annexe ruime SCHUUR en TUIN. Zoomede met of zonder een afzonderlijken Bleek in de Stad gelegen TUIN, ter grootte van 1 B., 48 R., 11 E., met Vruchtboomen, Vijver, Weide en Schuur.

Te bevragen met Brieven *franco*, bij den Heer N. G. VAN HAMEL, te Goor.

⁂ Door vertrek naar elders UIT DE HAND TE KOOP, in eene der voornaamste Steden van Noord-Holland: Eene wel beklante METSELAARS- en STEENKOOPERS-AFFAIRE, met zeer logeabele HUIZINGE, groote PAKHUIZEN enz. Te aanvaarden met primo Januarij aanstaande of vroeger. Aanvrage met *franco* Brieven, onder de Letters A. Z., bij J. H. KNOOP, Donkere Sparen te Haarlem.

⁂ Door bijzondere gelegenheid TE KOOP: Eene groote partij BLOEMBAKKEN, van Kajaten Hout, bestand tegen weêr en wind, vrij van verrotting, met ijzeren Banden en ijzeren Handvatsels. 1e soort *f* 2,—, 2e soort *f* 2,75, 3e soort *f* 3,60, op maat volgens opgave. Adres met *franco* Brieven, bij D. TILEMAN TEYSEN, Mr. Kuiper, Haringpakkerij, No. 266, te Amsterdam.

⁂ Te KOOP: Ongeveer 300 extra EIKEN BOOMSTAMMEN, gedeeltelijk geveld, van de puikste kwaliteit, als ook eene groote partij droog EIKENHOUT, tot Werk- en Brandhout geschikt. Adres Letter S., bij den Boekh. J. MADO, Jansbrug te Utrecht. Brieven *franco.*

⁂ Te KOOP, op voordeelige voorwaarden: Het BINNENWERK van een *Paarden-Olie-Molen*, waarvan de Legger heeft 2 Ned. El 20 Duim diameter en de Loopers 1 El 65 Duim bij 40 Duim dikte, met alle deszelfs losse en vaste Gereedschappen: zijnde in goeden staat. Te bevragen met *franco* Brieven, bij H. VAN ZOELEN, Mr. Timmerman te Ede, Provincie Gelderland.

₊ Door toeval te KOOP, in een der voornaamste Dorpen van Zuid-Holland: Eene BROOD- en BESCHUIT-BAKKERIJ, met Gereedschappen, waarin 20 à 25 mud 's weeks wordt verbakken, benevens circa 1 B. 70 R. 30 E. LAND en STALLING voor Vee, aan het Huis verbonden. Te bevragen bij den Heer HUMMEL, Notaris te Lisse.

₊ **OPENBARE VERKOOPING VAN DENNEN TE *ZAANDAM*.**

K. VIS Jz. c. s., Makelaars, presenteren te verkoopen, ten overstaan van den Notaris J. DOZY: 450 platte en ronde DENNEN, liggende aan de Werf van *P. & C. de Lange*, op Dingsdag den 19^den^ October 1852, in het Logement *de Otter*, des namiddags ten 2 ure.

₊ VERKOOPING, op Halfweg Overveen, Gemeente Bloemendaal, in de Herberg, *den Gouden Haan*, op Woensdag den 20sten October 1852, des voormiddags ten 10 ure, van 40 Stuks beste KALF-KOEIJEN, die aan de volle Uring staan of op tijd Kalven moeten, om betaald te worden 1 Mei 1853.

₊ VERKOOPING, ten Huize van *Willem Witteman*, te Hillegom, op Dingsdag den 26sten October 1852, des voormiddags ten elf ure, van:

KALF- en VARE-KOEIJEN, SCHOTTEN, VAARZEN, vette SCHAPEN en LAMMEN, PAARDEN; RIJTUIGEN; KOE- en PAARDEN-HOOI; eene groote partij PALEN, ENZ. Te betalen boven *f* 10, op dag.

₊ De Notaris C. W. MARIS, te Klundert, zal in het openbaar, op dag van betaling, verkoopen, op Woensdag den 10^den^ November 1852, des voormiddags om 11 ure, aan het Fort *Oranje*, Gemeente Fijnaart, nabij de Willemstad; 25 zware OLMEN- en 25 zware ESSCHEN-BOOMEN, in den grond staande, aan den Ouden Heyningschen-Dijk, Gemeente Fijnaart, welke Boomen zeer gemakkelijk te water kunnen vervoerd worden.

₊ De Notaris PIETER SCHELLINGER, residerende te Nieuwendam, zal in het openbaar veilen:

Te Purmerende, in den *Doelen*.

Op Dingsdag den 19^den^ October 1852, des middags ten 12 ure: Eene HUISMANSWONING, met 17 Bunders, 14 Roeden, 70 Ellen uitmuntend WEILAND, in de *Broekermeer*, en 2 Bunders, 67 Roeden, 70 Ellen best toegemaakt OUDELAND, schuin over het Huis gelegen. Lasten *f* 290 's jaars.

Te Landsmeer, in het *Huis der Gemeente*.

Op Donderdag den 21sten October 1852, des avonds ten 6 ure: 4 Bunders, 63 Roeden, 40 Ellen WEILAND, mede *schuin over voorschrevene Huismanswoning*, in het Oudeland gelegen. Lasten *f* 48,13 's jaars. En Drie Perceelen WEI- en AKKERLAND, onder de Gemeente Ilpendam, op de Nieuwgouw enz. gelegen.

Alles nader bij Biljetten breeder omschreven.

P. J. ALKENS, C. A. DE WIT, J. W. CRAMERUS, G. A. VAN DER VOORT, E. ZWEERTS, B. D. BOSSCHER, J. H. ROELOFSZ, F. C. VAN HALL, J. L. CREMER en J. H. ROCQUETTE, Makelaars, zullen op Maandag den 1sten November 1852, des middags ten 12 ure, in het Lokaal voor Publieke Verkoopingen, van ouds genaamd: *het O. Z. Heeren-Logement*, te Amsterdam, ten overstaan van de Heeren Notarissen COMMELIN & WEYLAND, aan de meestbiedende in hoogstmijnende in het openbaar verkoopen: De welaangelegde, bijzonder goed onderhoudene en vruchtbare **SUIKER-PLANTAADJE**, genaamd ***HOOIJLAND***, gelegen in de Kolonie *Suriname*, aan de Rivier, beneden *Commewijne*, ter regterhand in het opvaren, tusschen de Plantaadjes *SCHOONOORD* en *SALTSTHALEN*, groot 2170 Akkers, en zulks met derzelver GEBOUWEN en verder TOEBEHOOREN en aanzienlijke SLAVENMAGT.

De Veilconditiën en Inventaris; zullen van af 20 September 1852 voor de Gegadigden bij voornoemden Notarissen ter visie liggen, en zijn reeds ten Kantore van de Heeren H. A. TIRION & J. F. ROUX, te Suriname, te lezen; men kan zich ook deswegens bij de Heeren MOIJET & Co., te Amsterdam, vervoegen, en verder informatiën bekomen bij bovengemelde Makelaars. Deze **PLANTAADJE** is inmiddels **Uit de Hand te Koop.**

₊ Bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, komt heden van de pers:

I. De eerste Aflevering van
JERUZALEM VERLOST.
HELDENDICHT VAN
TORQUATO TASSO.
door *J. J. L. ten Kate.*

Prijs . . . . *f* -,60 Ct.

Op dezelfde wijze, als behoorende tot de *nieuwe goedkoope vertaling* van de *klassieke schrijvers van het Buitenland*, verschijnen:

II. TRISTRAM SHANDY,
DOOR L. STERNE,
door Dr. M. P. LINDO.
III. DE PREDIKANT VAN WAKEFIELD,
DOOR O. GOLDSMITH.

Bij alle Boekhandelaren in het Rijk zijn deze afleveringen verkrijgbaar.

₊ Door de ERVEN J. J. TIJL, te Zwolle, is uitgegeven en verzonden:

NAGELATENE LEERREDENEN
VAN
D^R^. G. H. VAN SENDEN,
1^e^ DEEL. PRIJS *f* 3,75.

Bevattende tevens een keurig bewerkt

Portret en Facsimile,
alsmede eene uitvoerige
LEVENSBESCHRIJVING
van den overledene.

₊ Bij de Erven F. BOHN, te Haarlem is thans uitgekomen de 23^e^ en 24^e^ Aflevering van

BECKER'S ALGEMEENE GESCHIEDENIS, 2de, goedkoope druk.

Goed en *goedkoop* is de basis, waarop deze onderneming steunt. Op 40 bladzijden ontvangt men nu meer dan anders op 80 en *tegen de helft* van den primitieven prijs. Voor eene kleinigheid kan een ieder dus nog in 't bezit van dit belangrijke Werk geraken, want *alle volgende* afleveringen ontvangt hij steeds à 30, de reeds verschenene à 35 Cent.

NOORD-HOLLAND EN DE NOORD-HOLLANDERS IN DEN VRIJHEIDSOORLOG TEGEN SPANJE,

door **A. BEELOO.** Inhoudende: *Inleiding. De afval der Noord-Hollandsche steden. De terugwerking. Strijd en volharding. Aanvankelijke zegepraal. Zeetogten. Oorlogsbedrijven en overwinningen buiten 's lands. Besluit. f* 3,75.

Dr. K. G. REUSCHLE, DE AARDE NATUURKUNDIG BESCHOUWD;

vertaald door **P. VAN DIJK**, met eene voorrede van **Dr. DONNADIEU**, *Hoogleeraar te Delft* . . . . . . *f* 1,60.

₊ Door D. J. HASPELS, te Nijmegen is uitgegeven en verkrijgbaar gesteld:

OVERZIGT DER ALGEMEENE AARDKUNDE,
OF
DE AARDE OP EENE ALGEMEEN BEVATTELIJKE WIJZE GESCHETST TEN OPZIGTE VAN HARE NATUURKUNDIGE GESTELDHEID, HARE BETREKKING TOT HET HEELAL EN HARE MERKWAARDIGSTE VERSCHIJNSELEN.

Een Leer- en Leesboek voor alle Standen.

NAAR HET HOOGDUITSCH VAN

Dr. Fr. W. HOFFMANN,
door E. J. HASPELS en E. M. BEIMA,

Math. Mag. et Phil. Nat. Doctor Conservator bij 's Rijks Museum van Nat. Hist. te Leiden.

EERSTE AFLEVERING à *f* 1.

Met 86 in den Text gedrukte Afbeeldingen.

Met nog **drie** Afleveringen, van gelijke dikte en gelijken Prijs, zal dit Werk kompleet zijn.

In de **Tijd** N°. 15, (1852), wordt deze Aflevering *zeer aanbevolen.*

ZANGEN EN LIEDEREN.
POËZY DER LIEFDE,
DOOR
Johan Rudolph Steinmetz,
Luitenant der Infanterie.

Gebonden in linnen Prachtband *f* 2,10 in half linnen *f* 1,80.

AANDOENINGEN EN GEDACHTEN. Poëzy der Jeugd,
DOOR
JOHAN RUDOLPH STEINMETZ,
Luitenant der Infanterie.

Prijs en Band van dezen bundel Poëzy, zijn gelijk aan bovenstaanden.

Dr. L. S. P. MEYBOOM,
OOK VOOR U STAAT DE WEG TOT GELUK OPEN.

Met Staalplaat, gebonden in linnen Prachtband *f* 1,80.

Jongelingen en Jonge Dochters, zullen met dit Boekje een schat van Levenswijsheid koopen, voor hun Verstand en Hart. **(de Tijd).**

Het welgelijkend Portret van
Dr. L. S. P. MEYBOOM.
Op groot 4to. formaat *f* -,60.

Verder wordt met succes gedebiteerd:

Nieuw, volledig Zakwoordenboek der Nederduitsche Taal, vermeerderd met de voornaamste thans nog gebezigde verouderde woorden, benevens de meest voorkomende kunst- en bastaardwoorden, alles in alphabetische orde gerangschikt, door eenige Taalkundigen. *Tweede druk.* In heel Engelsch linnen Band, met Verguld Titel . . . . *f* 4,—.

Verwoert, H. Handwoordenboek der Vaderlandsche geschiedenis, volgens de nieuwste en beste bronnen bewerkt, 2 Deelen, in heel Eng. linnen Banden, met Verguld Titel en Stempel . . . . . . *f* 5,50.

Tydeman, P. H. Oostersche Westersche en Noordsche Mythologie voor Jonge Lieden. *Derde druk*, met Platen, in heel Eng. linnen Band met Verguld Etiquet. *f* 2,25.

₊ Bij G. B. VAN GOOR, te Gouda, komt op heden van de pers, en is alom **voor 20 Cents** verkrijgbaar:

INTERPELLATIËN
AAN VRIJZINNIGEN,
ter gelegenheid der
INTERPELLATIE
van 29 September en 2 October 1852.

door EEN VRIJ MAN — GEEN CLUBBIST.

₊ Bij A. C. KRUSEMAN, te *Haarlem*, kwam van de pers:

I. BLIKKEN IN HET LEVEN,
GODSDIENSTIGE EN ZEDEKUNDIGE SCHETSEN
van CAROLINE FRY.
VERTAALD DOOR
Elisabeth Johanna Hasebroek.

Een Deel met het Portret der Schrijfster, *f* 3,20.

Dit uitnemende werk, eene vertaling van de bekende „LISTENER”, dat in Engeland zulk een verbazenden opgang heeft gemaakt, wordt het Vaderlandsch Publiek, hetwelk op *degelijke* lectuur prijs stelt, ten zeerste aanbevolen.

II. LAATSTE TOONEELEN
UIT HET LEVEN VAN GELOOVIGEN EN ONGELOOVIGEN.

Naar het Engelsch van *Erskine Neale*, door *Elisabeth Johanna Hasebroek.*

Met het Portret van HANNA MORE, *f* 3,50.

TOT HET EINDE VAN DECEMBER 1852,

worden door A. VAN DER MAST, te *Gorinchem*, en op bestelling bij alle Boekhandelaren in het Rijk, afgeleverd, zoolang de voorraad strekt, de nog overige exemplaren van het

HANDBOEK VAN BOUWKUNDIGE ONTWERPEN,

of **Modelboek** voor *Timmerlieden, Metselaars, Steenhouwers, Stukadoors, Kamerbehangers, Meubelmakers, Kunstdraaijers, Beeldhouwers, Huisschilders, Smids, enz.*, door J. H. HARTE. **Vier groot kwarto Deelen, Jaargangen 1848 — 1851**, met circa 200 Platen en meer dan 400 Figuren.

Voor *f* 4,50, in plaats van *f* 12,—.

Nog tot 31 December aanstaande worden de onderstaande *drie* werken tot inteekeningsprijs aangeboden.

VOLLEDIG TRAPPENBOEK,

naar de behoefte van den tegenwoordigen tijd ingerigt, voor *Timmerlieden, Steenhouwers, Metselaars, Smids, IJzergieters, enz.*, bewerkt door J. VAN LITH JR., M^r^. Timmerman en Onderwijzer in de Bouwkunde.

De prijs der Inteekening is per Nommer of Aflevering gesteld op *veertig Cents*, ten einde een ieder in de gelegenheid zij zich dit Werk aan te schaffen. Het geheele Werk zal in omtrent 25 Afleveringen compleet zijn. — De eerste Aflev. ziet het licht.

BOUWKUNDIG MAGAZIJN,

of **Schetsen voor Handwerkslieden**, door W. C. BRADE, Oud-Kapitein der Genie. Prijs *f* 3,— per Jaargang. *Nieuwe Serie. — Eerste Jaargang.*

Men heeft den Uitgever doen opmerken, dat het bij de belangrijke verbeteringen, welke dit Tijdschrift ondergaat, niet ondienstig zoude zijn eene *nieuwe serie* te openen en met 1852 weder eene nieuwen Jaargang te beginnen, ten einde den nieuwen Inteekenaren de deelneming gemakkelijker te maken, hoewel iedere jaargang op zich zelve staat.

VOLLEDIG LEERBOEK

der **Sluis en Waterbouwkunde**, bevattende de Beschrijving en Afbeelding van alle soorten van *Sluizen, Bruggen, Duikers, enz.*; benevens het leggen van *Kribben, Rijs-, Zink- en Dijkwerken* en al datgene wat eenige betrekking heeft tot de Sluis- en Waterbouwkunde, door J. H. HARTE. Pr. *f* 9.

VOLLEDIG MOLENBOEK

naar de behoefte van den tegenwoordigen tijd ingerigt, bevattende de Beschrijving en Afbeelding der meest in gebruik zijnde *Molens*, met derzelver Platte Gronden, Opstanden, Onderdeelen, enz., door J. H. HARTE, onder medewerking van eenige ervaren mannen in het vak. Prijs ***f* 11,—.**

VOLLEDIG MACHINENBOEK,

of **Handboek** tot de Theoretische en Practische kennis van alle soorten van *Stoom-* en andere *Werktuigen* en derzelver Onderdeelen, door J. H. HARTE. Prijs ***f* 24,—.**

₊ Bij H. J. v. KESTEREN, te Amsterdam, is à **50 Cents** uitgegeven:

De TWEEDE DRUK van
INSPECTIE
OVER
de Zes Jaren te Paard, enz.
van den gewezen Vrijwilligen Dragonder
P. DEKKER J^R^.

Door een Gepasporteerd-Onderofficier der Cavallerie.

Tevens zijn nog tot verminderde prijzen te bekomen:

CLARKE, LEVENSGESCHIEDENIS VAN DEN HERTOG VAN WELLINGTON, 440 blz., met Portret. *f* 1,80.

MILITAIRE WELSPREKENDHEID, OF DE KUNST OM OP DEN SOLDAAT TE WERKEN. 390 blz. *f* 1,80.

₊ Bij de Boekverkooper C. J. BORRIETS, te Amsterdam, is uitgegeven:

DE OUDSTE OORKONDE *en de jongste Wetenschap*, of *Theologie* en *Geologie*, eene poging tot beider verzoening. Gr. 8°. . . . . *f* 1,10.

Door een voornaam Ingezeten

der Stad *Utrecht*, is bij W. F. DANNENFELSER uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

DRIETAL BRIEVEN,
INHOUDENDE:

I. Aanmerkingen op een uit het Fransch vertaald Geschrift, *Pius IX* en *Victoria*;
II. Over het aanbidden van den *Jezus Christus*, als ten Hemelvarend voorgesteld;
III. Over de bescherming der Christenen.

Uitgegeven ten voordeele van het bouwen eener Protestantsche Kerk en Pastorie,
te Weert (*Limburg*.)
Prijs *f* 0,25.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDE EN ZONEN